

mu živci bili iscepkani, čak je i to zaklinjanje bilo dovoljno da ga natera u razjadan plač. Na kraju su ga uporni glasovi slomili potpunije nego stražarske pesnice i čizme. Sveo se samo na usta koja su govorila, i ruka koja je potpisivala, sve što se od njega tražilo. Jedina mu je briga bila da otkrije šta se od njega traži da prizna, a zatim da to hitro prizna, pre nego što ga ponovo počnu zastrašivati. Priznao je da je ubio ugledne članove Partije, rasturao subverzivne pamflete, proneveravao društveni novac, prodavao vojne tajne, vršio sabotažu svake vrste. Priznao je da je još od 1968. godine bio istazijski špijun. Priznao je da veruje u boga, da obožava kapitalizam i da je seksualno nenormalan. Priznao je da je ubio svoju ženu iako je znao, iako su i njegovi islednici morali znati, da mu je žena živa. Priznao je da je godinama u ličnom dodiru s Goldštajnom i da je bio član ilegalne organizacije u kojoj su se nalazili skoro svi ljudi koje je poznavao. Priznati sve i okriviti svakog bilo je lakše. Osim toga, u celoj stvari je i bilo neke istine. Bilo je istina da je on neprijatelj Partije, a u očima Partije nije bilo razlike između misli i dela.

Bilo je i drugačijih sećanja, koja su mu u svesti stajala nepovezana, kao slike okružene sa svih strana crnilom.

Nalazio se u ćeliji koja je bila ili mračna ili osvetljena, jer nije video ništa do nečije oči. Negde u blizini, sporo i ravnomerno, tiktakao je neki instrument. Oči su postajale sve veće i sjajnije. On najednom uzlete s mesta gde je sedeo, zaroni u te oči i nestade ga.

Bio je privezan za stolicu okruženu brojčanicima, pod sijalicama zaslepljujućeg sjaja. Neki čovek u belom mantilu posmatrao je brojčanike. Spolja se začu bat teških čizama. Vrata se otvoriše s treskom. Umaršira oficir voštana lica, za kojim su ušla dva stražara.

"Soba sto jedan", reče oficir.

Čovek u belom mantilu se ne okrete. Nije gledao ni Vinstona; posmatrao je samo brojčanike. Kotrljao se niz ogroman hodnik, kilometar širok, pun veličanstvene, zlatne svetlosti, smejući se na sav glas i izvikujući priznanja iz punog grla. Priznavao je sve, čak i ono što je uspeo da zadrži pod mučenjima. Pričao je istoriju svog života publici kojoj je ona već bila poznata. S njim su bili stražari, oni drugi islednici, ljudi u belim mantilima. O'Brajen, Džulija, Čerington; svi su se zajedno kotrljali niz hodnik i smejali se na sav glas. Nešto strahobno što je ležalo u budućnosti bilo je nekako preskočeno te se nije desilo. Sve je bilo u redu, bola više nije bilo, poslednji detalj njegovog života bio je otkriven, shvaćen, oprošten.

Bio je pošao da ustane s kreveta od dasaka, upola siguran da je čuo O'Brajenov glas. Tokom svih saslušanja, mada ga nikad nije video, Winston je imao utisak da je O'Brajen pored njega, iza same ivice vidnog polja. O'Brajen je bio taj koji je upravljao svime. On je bio taj koji je pujdao stražare na njega i koji ih je sprečio da ga ubiju. On je bio taj koji je odlučivao kad će Winston urlikati od bola, kad će se odmoriti, kad će mu dati da jede, kad će spavati, kad će mu se u ruku pumpati droge. On je bio taj koji je postavljao pitanja i predlagao odgovore. On je bio mučitelj, on je bio zaštitnik, on je bio inkvizitor, on je bio neprijatelj. A jednom - Winston nije bio siguran da li je to bilo u snu pod dejstvom droge, ili u normalnom snu, ili čak u nekom trenutku jave - jednom mu je u uvo zašaputao neki glas: "Ne brini, Vinstone; ja bdim nad tobom. Sedam godina sam te posmatrao. Sad je došao trenutak preokreta. Spašću te, učiniću te savršenim." Nije bio siguran da li je glas bio O'Brajenov; no to je bio isti onaj glas koji mu je rekao 'Srešćemo se tamo gde nema mraka', u onom drugom snu, pre sedam godina.

Nije se sećao da se saslušanje završilo. Bio je naišao intermeco tame, a zatim se ćelija, ili soba, u kojoj je sada bio počela polako uobličavati oko njega. Ležao je skoro sasvim ravno na leđima; nije se mogao micati. Svi ključni delovi tela bili su mu vezani. Čak je i potiljak bio na neki način stegnut. O'Brajen ga je posmatrao odozgo, ozbiljno i pomalo tužno. Viđeno